

БИЛТЕН бр.6

ПРОЕКТ "ЗДРАВЈЕТО НА РОМИТЕ – ОСНОВНО ЧОВЕКОВО ПРАВО 7"

24 Јуни – 24 Октомври

ПРОМЕНА – РЕЗУЛТАТ НА ТРПЕНИЕ

РОМСКА ОРГАНИЗАЦИЈА ЗА МУЛТИКУЛТУРНА АФИРМАЦИЈА
ул. Дабничка бр.31, п.фах 277, 7 500 Прилеп

romasosprilep.org

+389 48 429 328

HBO-POMA-COC

Петто издание¹ на здружението РОМА С.О.С. Прилеп, за периодот 24 Јуни до 24 Октомври 2017 година, со цел:

- Информирање на јавноста за реализираните активности од проектот,
- Илустрација на напредокот кој се постигнува квартално,
- Едукација на ромската задница за прашањата коишто се од интерес и нивно поттикнување да се вклучат во застапување и заштита на правата.

Билтенот е алатка на здружението преку кој се иницира дискусија и редоследни реакции на Ромскиот Граѓански Парламент (РГП).

Во ова издание:

1. “РОМСКИ ГРАЃАНСКИ ПАРЛАМЕНТ” – БИТОЛА

- 1.1. Членовите придонесуваат кон општо добро!
- 1.2. Учество на дебатна емисија – Локални избори 2017

2. “РОМСКИ ГРАЃАНСКИ ПАРЛАМЕНТ” – ПРИЛЕП

- 2.1. Јавна дискусија „...И Ромите сакаат чиста и уредена река!“, 27.07.2017
- 2.2. Учество на дебатни емисии – Локални избори 2017

3. ГРИЖАТА ЗА ДРУГИОТ МОЖЕ ДА ЈА ПРОМЕНИ ЖИВОТНАТА ПРИКАЗНА!

¹ Билтен бр.1:
http://romasosprilep.org/wp-content/uploads/2016/03/Roma_SOS_Bilten_Mart_WEB.pdf

Билтен бр.2
http://romasosprilep.org/wp-content/uploads/2016/07/Bilten_2_Juli.pdf

Билтен бр.3
http://romasosprilep.org/wp-content/uploads/2016/12/Roma_SOS_Bilten_noemvri-2016_PRINTA4.pdf

Билтен бр.4
http://romasosprilep.org/wp-content/uploads/2017/04/Bilten_4_2017.pdf

Билтен бр.5
http://romasosprilep.org/wp-content/uploads/2017/07/Bilten_Juni-2017_MK_WEB_02.pdf

1 „РОМСКИ ГРАЃАНСКИ ПАРЛАМЕНТ” – БИТОЛА

1.1. ЧЛЕНОВИТЕ ПРИДОНЕСУВААТ КОН ОПШТО ДОБРО

На ден 06.07.2017 година заедно со Министерот без ресор Самка Ибраимоски, беше посетен регионалниот пат Прилеп-Битола-Ресен со цел утврдување на фактичката состојба и идентификување на начин за отстранување на депонијата како и превенција од повторно генерирање на отпад.²

Истиот ден беше поднесено писмено Барање од страна на членовите на РГП до Министерот за транспорт и врски Горан Сугарески, Министерот без ресор Самка Ибраимоски, Министерот за внатрешни работи Оливер Спасовски и Јавното претпријатие за државни патишта со кое беше елаборирана состојбата и потребата од превземање мерки за поставување на звучен ѕид за заштита на ромското население кое живее во околината од сообраќајни ризици.

1	Alisa Ivanova	11/15
2	Tejza Ivanova	11/15
3	Tejza Ivanova	11/15
4	Tejza Ivanova	11/15
5	Tejza Ivanova	11/15
6	Tejza Ivanova	11/15
7	Tejza Ivanova	11/15
8	Tejza Ivanova	11/15
9	Tejza Ivanova	11/15
10	Tejza Ivanova	11/15
11	Tejza Ivanova	11/15
12	Tejza Ivanova	11/15
13	Tejza Ivanova	11/15
14	Tejza Ivanova	11/15
15	Tejza Ivanova	11/15
16	Tejza Ivanova	11/15
17	Tejza Ivanova	11/15
18	Tejza Ivanova	11/15
19	Tejza Ivanova	11/15
20	Tejza Ivanova	11/15
21	Tejza Ivanova	11/15
22	Tejza Ivanova	11/15
23	Tejza Ivanova	11/15
24	Tejza Ivanova	11/15

² <https://www.youtube.com/watch?v=v8GYd0HGJck>

На ден 07.07.2017 година започнаа активностите за расчистување на депонијата со обезбедени возила и механизација за собирање на отпадот од страна на А.Д. Македонија пат, под надзор и со асистенција на координаторот на РГП.

Со оглед на тоа што остана ситниот отпад и ѓубре кое не беше можно да се собере со механизација, на ден 11.07.2017 РГП организираше еколошка акција за детално чистење на депонијата со рачни алати. Следствено на ден 12.07.2017 А.Д. Македонија Пат излезе повторно со возила и механизација и го отстрани насобраниот отпад.

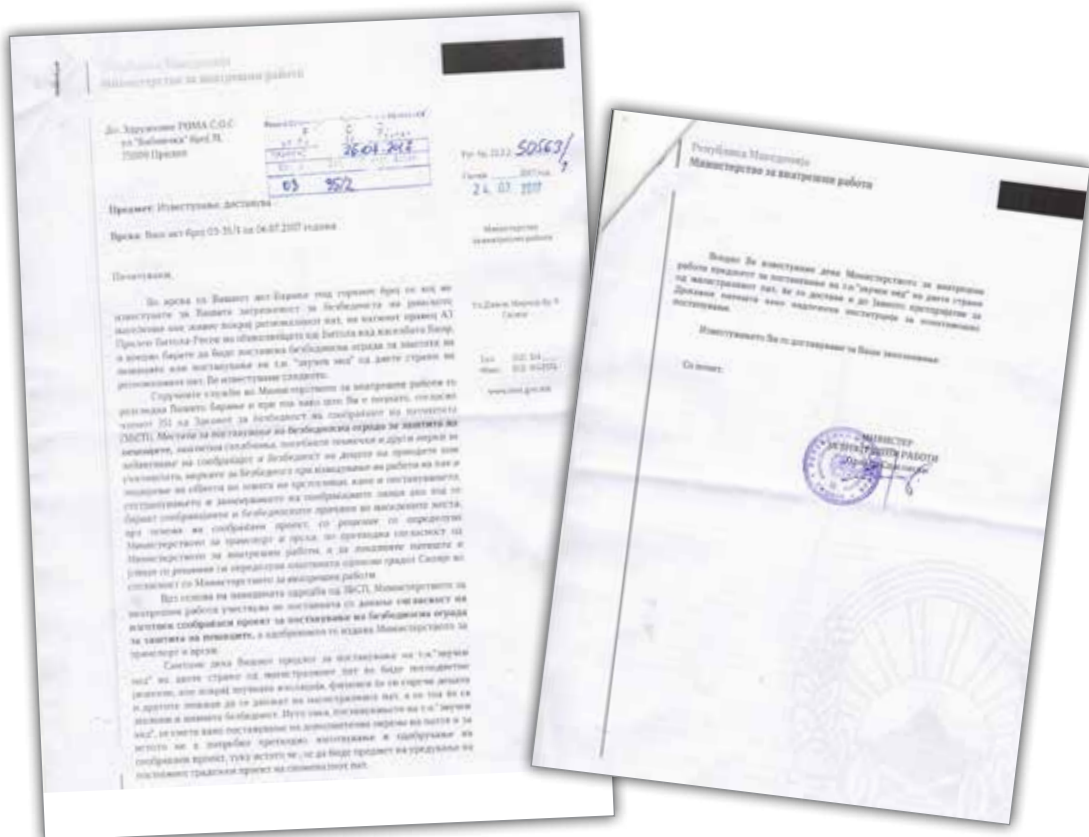

На ден 13.07.2017 година беше поднесено Барање за одржување на средба до Локална Самоуправа – Битола, Градоначалник Владимир Талевски и ЈП Комуналец – Битола. Во барањето беше истакнат проблемот со несоодветното собирање и складирање на отпадот низ целата населба Баир и беше понудено партнерство за реализација на заедничка еколошка акција, со посебен фокус на детското игралиште на местото викано Петочна вода, каде децата го поминуваат поголемиот дел од денот и се најизложени на ризиците од нечистата околина.

Во текот на следната недела добиен е само усен одговор од ЈП Комуналец Битола со кој се истакна подготвеност за вклучување во предложената заедничка еколошка акција, но за истата потребно е најпрво да се добие одговор од Локалната самоуправа – Битола, а кој до денес не е добиен.

ОДГОВОРИ ПО БАРАЊЕТО ЗА ПОСТАВУВАЊЕ ЗВУЧЕН СИД:

- ➔ Добиено усно известување од кабинетот на Министерот без ресор Самка Ибраимоски дека се започнати подготовки за поставување на звучниот сид околу регионалниот пат Прилеп – Битола – Ресен и се работи на изнаоѓање соодветни контејнери и канти за собирање отпад кои би се дистрибуирале за семејствата населени во тој дел.
- ➔ На ден 26.07.2017 добиено известување од страна на Министерство за внатрешни работи во кое се потврдува дека истото е надлежно да даде согласност на изготвен сообраќаен проект за поставување на безбедносна ограда за заштита на пешаците, а одобрението го издава Министерството за транспорт и врски.

1.2. УЧЕСТВО НА ДЕБАТНА ЕМИСИЈА – ЛОКАЛНИ ИЗБОРИ 2017

На ден 05.10.2017 година РГП одржа подготвителна средба со цел (1) да се идентификуваат клучните приоритети за населба Баир и (2) да се дефинираат улоги помеѓу членовите за говорници на дебатната емисија во организација на ТВ Телма, за на тој начин јавно да се влијае на политичката агенда на кандидатите за градоначалници на претстојните Локални Избори.

На средбата се издвоија два клучни приоритети:

- **УРБАНИЗАЦИЈА** - делови од населбата Баир, како што се Петочна вода, Љубојно и Бараки не се дел од деталниот урбанистички план, што претставува пречка за реализација на капитални инвестиции и инфраструктурни зафати,
- **ВРАБОТУВАЊЕ** - во општина Битола околу 80% од Ромите не се вработени, а паралелно потребно е вработување на референт по ромски прашања во локалната самоуправа, кој ќе се грижи за прашањата на Ромите. Дополнителна пречка е отсуството на Ром советник во советничките листи на партиите што е сериозен недостаток.

Отворена дебатна емисија *Топ тема на ваша страна* се оддржа во малата сала во Дом на култура Битола, каде гостуваа кандидатите за градоначалници на општина Битола Наташа Петровска од СДСМ, Зоран Илиоски од ВМРО - ДПМНЕ, Јорго Огненовски – независен кандидат и Кирчо Ташков – независен кандидат, а членовите на РГП се придружија директно по одржување на средбата. Заменик координаторот на РГП ги постави директно подготвените прашања а кандидатите одговорија дека се информирани за лошата состојба на Баир и во рамките на нивните надлежности ќе се залагаат за нејзино надминување.³

³ <https://www.youtube.com/watch?v=3ic4rfwWigw>

2 „РОМСКИ ГРАЃАНСКИ ПАРЛАМЕНТ“ – ПРИЛЕП

2.1. ЈАВНА ДИСКУСИЈА „...И РОМИТЕ САКААТ ЧИСТА И УРЕДЕНА РЕКА!“

27.07.2017

На ден 27.07.2017 година, 35 лица од Ромскиот Граѓански Парламент Прилеп одржаа јавна дискусија на тема „...и Ромите сакаат чиста и уредена река...“ и истата беше реализирана во присуство на Министерот без ресор во Владата на Република Македонија, Самка Ибраимоски. На дискусијата присуствуваа и претставници на прилепската Локална самоуправа како и „Хабитат Македонија“.

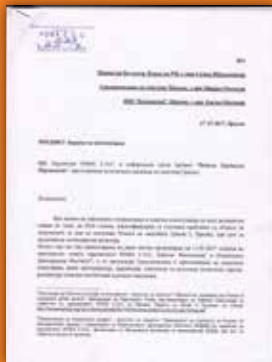
Претходно истражување за состојбата со домувањето во Тризла 2 покажа дека врвен приоритет за ромската заедница е уредување на речното корито на улицата „Дабнички завој“. Изминатите неколку години забележани се повеќе несреќни случаи на деца до 6 годишна возраст кои завршиле со трагичен исход. Истовремено, забележано е континуирано фрлање на отпад во речното корито заради што во поголемиот дел од годината тоа е претворено во дива депонија, што пак е директна причина за честа појава на заразни болести и епидемии.

Решението за проблемот се гледа во поставување заштитна сидана ограда околу речното корито, поставување контејнери прицврстени на оградата и чистење на отпадот. Со тоа, учесниците на јавната трибина сметаа дека, ќе се намали ризикот од несреќни случаи меѓу децата и значително ќе се подобри и еколошката и општата слика на овој дел од градот, а значително ќе се подобри и здравјето на жителите на населбата.

За таа цел, организаторите и учесниците на јавната дискусија побараа Општина Прилеп и ЈКП „Комуналец“ во соработка со министерот Самка Ибраимоски, кој е и национален координатор на Стратегијата за Роми на РМ, да подготват нов градежен проект, да изготват буџет и да алоцираат средства за реализација на проектот. Паралелно со овој проект, неопходно е да биде асфалтирана улицата „Дабнички завој“. Дополнително беше посочено дека има потреба од ангажирање на две лица кои континуирано ќе вршат надзор околу одржувањето на хигиената во околината.

Сето ова беше ставено на хартија и во форма на „Барање за постапување“ беше потпишано од присутните. Барањето официјално беше доставено до министерот Самка Ибраимоски, градоначалникот Марјан Ристески и до ЈКП „Комуналец“, веднаш по завршувањето на настанот.

РЕЗУЛТАТИ:

- ➔ На ден 05.08.2017 година екипи на ЕЛС и ЈКП Комуналец со механизација започнаа да го чистат Дабничкиот канал. Тимот на здружението излезе на терен да ја утврди состојбата, по што следуваше реализација на средба со раководителот на Секторот за урбанизам околу одредени реакции во околината од самите жители во насока на што поскоро отстранување на отпадот. Паралелно асистираа на екипите на терен за полесна комуникација со заедницата во извршување на работните задачи.⁴
- ➔ Градоначалникот Марјан Ристески излезе со своја медиумска изјава на ден 11.08.2017, во која спомена само дека е постапено по сугестија на граѓаните Роми.⁵

⁴ <https://www.facebook.com/122669561121034/videos/1533286193392690/>

⁵ https://www.facebook.com/gradonacalnikipp/videos/1469917189763341/?hc_location=ufi

2.2. УЧЕСТВО НА ДЕБАТНА ЕМИСИЈА – ЛОКАЛНИ ИЗБОРИ 2017

Со цел да се влијае на партиските изборни агенди во пресрет на Локалните избори за 2017 година и да се стават приоритете на ромската заедница во програмите на кандидатите за градоначалници, членови на РГП учествуваа на дебатните емисии 24 ОТВОРЕНО во организација на телевизија 24 Вести⁶ и Топ тема на ваша страна во организација на телевизија Телма⁷ во Прилеп. На двете дебатни емисии присуствуваше кандидатот за градоначалник Илија Јованоски од СДСМ, а додека пак кандидатот за градоначалник Марјан Ристески од ВМРО-ДПМНЕ не зеде учество на ниту една дебата.

РГП постави директни прашања до Илија Јованоски за деталниот урбанистички план во населбите Три багреми и Мексико, водоснабдувањето и електричната енергија, како и проблемот со речното корито на улица „Дабнички завој“. Од страна на кандидатот за градоначалник беше изјавено во двете дебатни емисии, дека ќе се залага за итно решавање на приоритетите на ромската заедница во општина Прилеп, посебно во делот на Три Багреми, Мексико, како и уредување и покривање на речното корито на улица „Дабнички завој“, а кои приоритети се дел од неговата програма.

⁶ <https://www.youtube.com/watch?v=KShViOnuS2M>

⁷ <https://www.youtube.com/watch?v=sERZwnjzB6A>

3

ГРИЖАТА ЗА ДРУГИОТ МОЖЕ ДА ЈА ПРОМЕНИ ЖИВОТНАТА ПРИКАЗНА

Случај 1 :

...Најдобар интерес и заштита на децата...

➔ Жена на возраст од 35 години, мајка на четири малолетни деца (на возраст од 8, 11, 15 и 16 години), во неколку наврати го напушта домот и склучува заедница со други лица, иако мажена за таткото на децата, при што не се грижи за сопствените деца, а по изминување на определен период повторно се враќа во домот. Истата е корисник на правото на родителски додаток за дете, кое право може да го оствари мајка која непосредно се грижи за детето, а во овој случај отсуствува секаква грижа од страна на мајката. Ваквата состојба беше потврдена и од таткото на децата, кој во неколку наврати се обраќаше во здружението со цел да побара помош за своите деца. Во февруари 2017 година, таткото на децата почина, а неколку месеци подоцна децата се оставени од страна на нивната мајка, при што грижата за нив ја презема нивната братучеда.

Согласно Законот за семејство член 127 „Постапка за ставање под старателство се поведува по службена должност или по барање на заинтересираните лица“. Согласно член 129 став 1 „Кога центарот за социјална работа ќе дознае за потребата некое лице да се стави под старателство, тој веднаш презема соодветни мерки за заштита на личноста, правата и интересите на тоа лице и поведува постапка за ставање под старателство. Согласно член 135 став 3 „За старател првенствено се поставува близок роднина на лицето под старателството.“

ПРЕЗЕМЕНИ ДЕЈСТВИЈА И АКТИВНОСТИ:

- ☑ На ден 25.09.2017 година здружението до ЈУ Меѓуопштински центар за социјална работа Прилеп достави известување, во кое ја посочи загриженоста за четирите деца, при што укажа дека очекува од Центарот како надлежен орган да излезе на терен, да ја утврди и следи состојбата и соодветно да преземе дејствија и активности, да се назначи старател на децата, кој ќе може да се грижи за нивните права и интереси, вклучувајќи го и правото на родителски додаток, со цел да се запази најдобриот интерес и заштита на децата.
- ☑ Од страна на Центарот по однос на известувањето е добиено усно сознание дека социјалните работници се излезени на терен со цел утврдување на фактичката состојба.

Случај 2 :**... Пристоен дом за лица во социјален ризик...**

- ➔ Осум семејства од ромската заедница во населба „Тризла 2“, Прилеп, живеат во тешки егзистенционални услови, во привремени импровизирани живеалишта, односно не се станбено обезбедени, а ниту имаат било какви можности или приходи за самостојно обезбедување на адекватен дом. Поголемиот дел од нив за пиење користат езерска вода која е наменета за наводнување, а дополнителен проблем е напојувањето на електричната енергија. Исто така немаат хигиенско – санитарни чворови за одржување на личната хигиена, а истата ја одржуваат под отворено небо. Семејствата се во многу лоша социјално-економска состојба а единствена егзистенција за живот им е социјалната парична помош или постојната парична помош која што ја примаат.

ПРЕЗЕМЕНИ ДЕЈСТВИЈА И АКТИВНОСТИ:

- ☑ На ден 29.09.2017 година здружението до Министерот без ресор, Г-дин Самка Ибраимоски, Министерката за труд и социјална политика, Министерот за транспорт и врски и до директорот на ЈУ Меѓуопштински центар за социјална работа Прилеп достави Барање за сместување на лицата во кое ја посочи загриженоста за состојбата со нивното домување и побара преземање дејствија и активности за згрижување на овие лица, односно да им се доделат станови во државна сопственост, со цел да се заштитат и да им се обезбеди дом.

Согласно Законот за социјална заштита член 3 став 1 „Републиката се грижи за социјалната заштита на граѓаните согласно со начелото на социјална праведност.“ и став 2 „Републиката го воспоставува системот на социјалната заштита и го овозможува неговото функционирање, обезбедува услови и мерки за вршење на социјално-заштитната дејност и развива форми на самопомош.“

Согласно Законот за социјална заштита член 9 „Покрај мерките за социјалната заштита на граѓаните што се утврдени со овој закон, грижата на Републиката за спречување на настанување на социјален ризик се остварува и преку преземање на мерки во даночната политика, вработувањето, политиката за стипендирањето, домувањето, заштита на семејството, здравството, воспитанието и образованието и во други подрачја во согласност со закон.“

ТРПЕНИЕ НЕ Е САМО СПОСОБНОСТ ДА СЕ
ЧЕКА, ТОА ПОДРАЗБИРА КАКО СЕ ОДНЕСУВАМЕ
ДОДЕКА ЧЕКАМЕ. ВО ТЕКОТ НА ПРОЦЕСОТ НА
ИСКАЧУВАЊЕТО НА СКАЛАТА, ПОД ВЛИЈАНИЕ
НА ВЕРБАТА, УПОРНОСТА, ЛИДЕРСКАТА АУРА,
А ДОПОЛНИТЕЛНО И ПОСТОЈАНИОТ ПРИТИСОК
ОД ОКОЛИНАТА, ТРПЕНИЕТО Е НАЈДОБРИОТ
ИЗБОР ЗА УСПЕХ.

ПРОМЕНА СЕ ОДНЕСУВА НА ПОСТИГНУВАЊЕ
ЈАСНО ДЕФИНИРАНА ЦЕЛ, ПРОСЛЕДЕНА СО
ЕЛЕМЕНТИ НА МОТИВАЦИЈА, УПОРНОСТ,
ПОЗИТИВЕН ФОКУС И НАСОЧЕНОСТ КОН
РЕЗУЛТАТОТ. ПРОМЕНАТА ПОДРАЗБИРА
БАЛАНСИРАЊЕ НА СИТЕ ЕЛЕМЕНТИ,
А МЕРИЛО Е ОСТВАРЕНАТА ЦЕЛ.

**ГОЛЕМИТЕ ПРОМЕНИ
НАЈУСПЕШНО МОЖАТ ДА
СЕ ПОСТИГНАТ ПРЕКУ
НИВНО РАЗДЕЛУВАЊЕ НА
ПОВЕЌЕ МАЛИ, ЛЕСНО
ОСТВАРЛИВИ ЦЕЛИ!**